

HRVATSKA RIEČ

Preplatna cena: na godinu K 12. — Za po godine K 6. — Za Šibenik na godinu donošanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unaprijed plate. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nevrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Poslie izbora.

Sjatali se bili sa svih strana, uprih su bili sve svoje sile, uložili sva dopuštena i nedopuštena sredstva i ko bjesomučni nasrnuti na ovaj naš kršni Šibenik, na ovo sokolovo gnjezdo! Okršaj je bio žestok, a dovršio se slavom Šibenika i celog njegova kotara, onog Šibenika, koji nije nikad dao nit će ikad dati hrđi na se!

Pravaška pobjeda Šibenika i njegova kotara od 13. t. m. progovorila je celoj zemlji na najjasniji način; dokazala je, što je Šibenik i što može da učini, kakove protivnike da svlada u pravednu stvar, borba za čisto hrvatstvo, koje zastupa, goji i širi samo stranka prava.

Proti pravašima Šibenika i njegova kotara bilo se uoručilo sve. Pravaši su morali, da sve združene protivnike, sve druge stranke utuku, i narodnjake i demokrate i s njima združene srbe i talijance i socijaliste, u jednu rieč: s jedne strane pravaši sami, s druge svi ostali ujedinjeni, složni, biesni, spremni na sve i svašta, samo da bude onako, kako su u pijanstvu stranačko-političke mržnje i prkosa trubili pred izbore na sve četiri strane, naime: da je sve njihovo, da je njihova pobjeda *sjegurna!*

Trebalo ih je samo vidjeti i čuti. Nisu više izgledali kao ljudi. Bili su izobličeni. Zloba srca i duše davala im je demonsko obilježje na licima, a jezik njihov, crni, pogani jezik odavao je najbolje tu njihovu zlobu.

I sipale se laži, izmišljotine, klevete, uvjrede, varke svake vrste od neajgluplje do najprepređenije, do najzlobnije. Kad bi se htjelo samo poskorupiti po tom blatu, valjalo bi imat ludac onako tvrd kô što je tvrda koža na njihovim obrazima. Bjesomučnost pijanstva, mržnja, nada u uspjeh pomoću tih laži i kleveta, pomoću ogavnih njihovih sredstava borbe; nada u uspjeh pomoću silnog novca, što su ga sipali kô malnitič svugdje, nada u uspjeh pomoću aparata zemaljskog odbora i vladine zaštite, koja se je doista vidno ukazala i na raznim biralištima, dovelo ih je dotle, da već nisu znali ni što rade. Bjesomučni i pijani činili su pripreme sve do na dan pred izbore kako će proslaviti pobjedu. Namicalo se štandali, kupovale trobojnice, dobavljale se bengalske vatre, napravljali se transparenti, a medju se je divljil urlik: „Sve je naše; sve je naše!“ čuo po njihovim kućama i u njihovoj logoru. Ovu bjesomučnost, ovo pijanstvo na bezdušni upravn način podpirivali „Narodni List“, „Jedinstvo“ i obe „Slobode“, a dostiglo je vrhunac, kad je u nedjelju obdržana ovdje skupština udruženih narodnjaka i demokrata, kad im se prikazale imponentni Trumbić i svemogućki Smodlaka. Njihova povorka bila je klupko bjesomučnika, koji nisu znali drugo nego u pijanoj obmani i zaslepljenosti izkazati kakova im je nutrošnjost, kakova im je duša.

A sada? Dodjite vi, njihovi prijatelji i branitelji iz pokrajine, dodjite amo, da ih vidite pa im se divite! Oni bjesomučni, oni stranački pijanci sad su opet ono, što su uvijek bili i što će uvijek ostati: stari nemoćnici, stari osudjenici, stari nezadovoljnici, stari prkosnici, stari izrod, stara rak-rana Šibenika, koju — hvala Bogu — pravaši nesmiljeno kidaju i kidaju i koju će do mala sasvim izkidati, da više — ne smrdi.

Kakovi su to prkosnici i varalice javnog mnijenja najbolje se vidi po njihovoj nemoćnom koprancanju poslie zasluženog im poraza. Još hoće da obmanjuju, još hoće da lažu i da priete, jer to je sve, što mogu. Priete se oni obćinskim izborima, koji su do dva mjeseca.

Pa baš, izdriđi jadni, osudjenici naroda, baš vas tu i čekamo, tu ćemo da se opet s vama ogledamo, da vas još jednom potisnemo i doviknemo vam: u kraj!

Bez pomoćna je sve nataga to vaše koprancanje, ta vaša prietnja. Za ne vidite, zar ste toliko zaslepljeni, da ne ugledaste vaš podpun bankrot baš u brojkama glasova položenih na sv. Antu u obćini šibenskoj. Pogledajte još jed-

nom te brojke i vidjet ćete, da je u obćini šibenskoj dr. Dulibić dobio povrh vaših glasova većinu od 1042 glasa, kojima možete slobodno nadodati još toliko, da ih oblo izračunate na 1500. Ako želite znati, zašto možete nadodati toliko, kazat ćemo sve po tenanu.

Ovo velimo u isto doba i onome štetnu, što iz Splita pogdjekad biesno, al nemoćno zalaje na nas, pa se skuti svaki put, kad ga nogom badnemo. Ono je zapiskalo poslie izbora, da je pobjeda Dulibićeva poraz pravaša u obćini šibenskoj! Kuš, pseto, još jednom; — eno ti brojaka!

Radost naša nad pobjedom dra. Dulibića nije samo radost radi pobjede pravaštva, one ideje, za koju se naši ljudi nesebično, požrtvovno i junački bore bez ustajanja, već je radost i radi poraza, radi narodne osude, koja je gromovito pukla proti samoživcima, proti svima onima, koji su za lične koristi i ambicije, radi čežnje za vlašću, za obćinom, izazvali ovdje borbu, nemareći pri tom ni najmanje, što su zaveli i pokvarili tolike, pretvorili ih u izrode, kojima više ni hrvatska trobojnica nije sveta. Da, naša je radost velika, naša je radost — radost otačbenička, što vidimo te i takove stvorove potučene do nogu, što im nije pomoglo ni ortračenje sa svim drugim protivnicima hrvatskog imena, ni novac, ni pomoć zemaljskog odbora, ni zaštita vlade, ni podpora ciele „hrvatske stranke“, koja je njima na volju, a pravašima za inad u ovom izbornom srezu postavila protukandidatoma dr. Dulibiću vlastitog predsjednika Nikolu viteza Dubokovića.

O Dubokoviću ne ćemo ništa reći. Potkraj ga je snašao dovoljan je i preveć, da ga uvjeri, kakvoj je grdnjoj varci i spletki nasjeo. Da je bio uvidjavniji, mogao je na vrieme izbjeći neugodnom stanju, u kojemu se danas nalazi, i u koje ga nagnaše „dobri“ njegovi prijatelji.

Ovoliko o izboru u ovom izbornom srezu, dok ćemo se na sve izbore u Dalmaciji osvrnuti, kad se dovrše svugdje, ali već sada s podpunom radošću naglasujemo, da ovi izbori u svakom pogledu dokazuju, kako stranka prava u Dalmaciji napreduje i kako je njezina budućnost, uzprkos svim spletkama svoj sili i harangama njezinih protivnika, koji za svoje poraze i slabobe nemaju druge izprike, već jedino tu, da su se pravaši svugdje služili terorom i korupcijom. Ako igdje to ovdje pristaje ona: „reci mi, da ti ne rečem!“

Izborna borba u devetom izbornom srezu.

Za sada nećemo potanko o tim izborima pisati, to ćemo učiniti kasnije, kad javnost bude mogla mirno prosudjivati. Za sada tek kažemo ovo: da nije bilo *svakih nezakonitosti*; da nije bilo silnog, *na stotine tisuća hiljada mita*; da nije bilo svakovrstne sile i *strahovanja od devet obćina*; da nije bilo silne protuzakonite *agitacije svih mogućih ureda* kao takovih; da nije bilo *nedozvoljenog obustavljanja glasovnica*; da nije bilo *očite i preočite pristranosti* na našu štetu sa strane političke vlasti; i ne nije namjestnika Nardella itd. itd. **Čingrija se da ni mogao ni prikazati na izbore**, jer nebi bio imao nego nešto glasova na Kuni i Trpnju. Sve ostalo ogromnom većinom bilo je za kandidata stranke prava.

Mi možemo utvrditi: **Nardelli, Simonelli, Tabđ, svi mogući uredi, protuzakonita sila, devet obćina i silni novac dadoše poznati izpadak.**

Za to karakteristika ovih izbora može se izreći u dvie rieči:

Čingrija ime ti je Vrgorac.

Nego protuzakonitostima ima se stati na kraj i za to je već odlučeno, *da se proti izboru Čingrije uloži protest.*

Mi ćemo taj protest objelodaniti i onda će se viditi kakva je **„pobjeda“** udruženih bezstidnika proti stranci prava.

Tko drži do obraza, tko drži do osobnog svog ponosa i časti, tko drži i prividno do slobode izborne, taj ne bi mogao i ne bi smio izvršivati mandat, koji

je na onaj sramotni način izvoješten kako je izvoješten mandat dra. M. Čingrije.

Da je to jednostavna otimačina proti svakom zakonu mi ćemo dokazati, kako rekospo, kad se duhovi malo smire.

Predsjednik zemaljskog gosp. vijeća u političkom vrtlogu.

Tko ozbiljno šhvaća moć zemaljskog gospodarskog vijeća, taj zna, da je ono ustanova, o kojoj ovisi gospodarski napredak jedne pokrajine. Predsjednik zemaljskog gospodarskog vijeća, mora da je duša ove ustanove, kojoj mora, da posveti sve svoje sile. On mora da uživa povjerenje ciele zemlje i da sve stranke ma koliko ih bilo u jednoj zemlji, vide u njemu nadstranačkog čovjeka, koji imajuće svoje političko uvjerenje, poštuje svačije osvjedočenje. Sve i onda, kad bi mu se ponudio mandat za parlament, on ga ne bi smio primiti, jer je puno veća čast predsjednika zemaljskog gospodarskog vijeća od časti jednog zastupnika. On zastupa interese gospodarske ciele jedne zemlje, te kao takav, ako je čovjek na svom mjestu, može puno i puno više da koristi zemlji i njenu gospodarskom napredku od zastupnika. Predsjednik zemaljskog gospodarskog vijeća jest službena osoba, a kao takova, ima mnogo više upliva na samom ministarstvu, nego ga ima jedan zastupnik. Za ledjima jednog zastupnika stoje njegovi biraći, dok za ledjima jednog predsjednika zemaljskog gospodarskog vijeća stoji čitela zemlja, stoje svi gospodari, težaci i poljodjelci.

Konte Mersi u Tirolu, kad su mu ponudili mandat prvi put rekao je: „Kad sve moje Trentince vidim sretno i u gospodarstvu napredne, kad ih vidim, da svi dišu jednim patriotskim

duhom, kad ih vidim okupljene u jedno bratsko kolo: kad moj Treutin bude jedan čovjek, onda ću se odlučiti o tome, ali dok se ovo nezbude, pustite me, da radim u zemlji i da vršim povjerenju mi zadacu oko preporeda milog mi Trentina.“

Govori li ovako predsjednik zemaljskog gosp. vijeća naše pokrajine? O, ne! On, koji je lakomno primio se časti za koju nije imao ni znanja ni sposobnosti, baca se u politički vrtlog. Naše zemaljsko vijeće, ovu plemenitu ustanovu vuče po blatu političkih intriga, izvrgava ju ruglu, strovaljuje sa svim činovničkim osobljem u ponor.

Iza ovakova agitovanja, koje će ostati crnim slovima upisano u povjesti gospodarskog preporeda naše pokrajine, knez Borelli kao predsjednik zemaljskog gospodarskog vijeća u vlastitom kôaru, gdje načelnikuje u jednoj od najvećih obćina, slavno je propao, te nije skupio ni toliko glasova, da može učiti u užu izrobu.

Poslie ovoga i ovakovoga poraza, što g. Borellu ostaje? Svak tko iskreno i nesebično ljubi našu zemlju, svak tko sudi svojom glavom, svak, koji nije opijen stranačkom zaslepljenošću uvjeren je, da je poraz kneza Borella poraz predsjednika zemaljskog gospodarskog vijeća i njegovog cjelokupnog službenog aparata, počam od tajnika do najzadnjeg poslušnika, te da ovom gnjilom iztrošenom govdžu ne preostaje drugo, nego da ga se baci u ropotarnicu, a da se na čelo ove plemenite ustanove postave ljudi sposobni, ljudi ne zgarizivaju strancari, već ozbiljni koji će se znati uzdignuti nad političke mizerije, i zemaljsko gospodarsko vijeće podići do stepena ne sramote, već ugleda i časti ciele zemlje.

Ovo su naše iskrene poruke Borellu i njegovom službenom aparatu, Zemaljskom Odboru, a i vladu u Zadru, jer i ona ima svoj dio krivice. Za danas ovoliko.

Izborna zgodopisje.

Pravaška pobjeda Omiš—Imotski Obabirališta ovog kotara jedno glasno za pravaškog kandidata Perića. Tamošnjaj sjajnoj pobjedi oduševljenjem čestitamo i pozdravljamo. Pravaška organizacija omiškog kotara.

Irud i Pilat u Trogiru. Sadašnja dva pobratima, koji su se pred četiri godine onako gadno međusobno blatili po spljetskim ulicama i svojim listićima, dojurili su u automobilu iz Šibenika a na izrazitim obrazima bilo je izrazito veselje i *iskrena* pobratinska ljubav. To su dva junaka Trumbić i Smodlaka! Šačica trogirskih demokrata, koja se sastoji od nekih nezadovoljnih činovničića, kojega učitelja i kojega smušnjaka, a ti svi — dakako — broje se u mjestnu odlučujuću inteligenciju, okupila oko ove dvojice i skrala otvorenih ustiju, izbuljenih očiju a napetih ušiju što im pričala dva po krvi pobratima. Kako odmah iza njihovog odlaska stao težacima pripoviedati šarenjak-dvoilčnjak J. Lušić, jednog vrući starčevićanac, po riečima Iruda i Pilata pobjeda nar-demokratske stranke osjegurana je na svojoj liniji, a u kultu pravaštva baš sjajna. Eh! kad naš i spljetski Jozo tako govore, ne treba sumnjati! Ima Jozo kriterija i uvidjavnosti! Upritali težaci tom zgodom našega Jozu i zašto on toliko hvali i u zviezde diže Trumbića i Smodlaku, je li jer bo su od otrovnih neprijatelja sada radi popova postali prijatelj? Ah ne, ne — odgovara im — nego jer su *karakteristično i klasično izobraženi!* U tomu ga težaci ne razumije, samo kimnuše glavom. Čuo ga jedan stari talijanac, pa reč: *El parlu come un libro stampato!* A to je majstorija!

Sa derneka u Trogiru. Baš je krasnu zgodu bio izabrao ono neki dan načelnik Mikula u hladu stabla na Travarici medju rogatim i nerogatim klogom, medju dvopapkarim i jednopapkarim! Broz noć prije dao je po redarim i rondarim dozivati težake, da ih u prvome snu bude trudne i umorne. Ali nije ni trogirski težak obćinski sluga! A to se je pokazalo i na

travarici, gdje se je tužni Mikula ljutio ne videći okolo sebe nego svoje rondare, po kojega glavara i lugara, te nekoličak, koji ga radi truba sliede i ono desetak bikara i bikarića, koji su sada prva potenca u Trogiru. Bilo se je raztrubilo, da će i Smodlaka držati razgovor, pa su neki znatiželjnici čekali, da će doći *benzinosa* na jer. Iščevičem iz Spljeta. Nu sve uzalud! Dosjećaju se već pametniji kakva je *ovo manistra*, što ju sada zajedno kuhaju dr. Iščević i Mikula sa Smodlakom, koji ih vuče kao ciganin medveda u ovom pravom izbornom pazaru, pa svako zamamljivanje ostade jalovo! Tako je bilo i na Travarici. Ne došao Smodlaka, ne došao ni Iščević, već se je odmarao kod kuće i pustio neka se Mikula diže na stolac i viče: „*Svi, svi za nasega Incevića!*“ Zgodno mu je je na to odrapio jedan Zagorac, kojemu je na nabranjanu *zaslužo* obćine i Iščevića za Zagoru bilo baš dogustilo. A i Zagorac Kevo neustraišivo mu dovikne: „*Šta toliko galamiš? Šta prkliš? Šta ima Zagora od tebe i Iščevića? Puni ste nam tih obćanjan!*“ Na to mu nije znao Mikula što odgovoriti, nego: „*Muci, muci, kako to govoriš? Škini kapu kad ša mnog govoriš!*“ Dat ćemo vam sve! „*Pravi treatar!*“ šapne jedan Trogirarin, a i komesaru Periću brk se nasmieje. Govorio je i jedan seljak iz okolice Šibenika. Vidilo se je, da je unajmljen. Naši ga na derneku i nagovonili ga, neka pred seljacima tresne štogod o dru. Krstelju. On ne znao ništa drugo, nego kako ga naučili i neprestano opetovao, da je dr. Krstelj upropastio šibensku obćinu. „*A kako stoji naša? — vikne podalje od stabla jedan trogirski Zagorac. I tu nastane povlađivanje uz poklik: „Dobro si mu pričepio!“ Mikula je bio posue izgubljen i smeten, mahao je jednom kartušinom po zraku, a šudarom troja je oznoženju glavu i gladio bradu. Spopadala ga je muka i tada se okrićao desno i lievo, da ga tkogod spasi iz tih neprilika. Prizidao je gore na klupu sad jednog glavara, sad pudara, sad koga mu drago, samo da se govori, jer to je*

dosta, kako on misli, pred Zagorcem; pred seljakom; valja vikati, brećati, trčati pa bilo o čemu god. Dosadile te čakule jednom Čiovljaninu, pa ti se protura između rondara i stupa na otvoreno te će mi: „Ma ca Vam še pari? je li to prava Babilonija! ne žna še ko ko žbori, ni ca ko romoni! Ja mu pobegenam i da ču nešto reći, kad iza nas čujem, kako šoltjedan anin kori druga: „A ča si me ovamo dovuka? Ča ne vidiš sad, da je ono trogirski potešad. Ti si misla, da se čagod inkantaje? Eno čuj, slušaj! On sve obećaje, a kad će bit nezna ni on. Valja dat pit narodu i začaraj ga obećanjim!“ Pogodio bodulac, pomislim i blago ti ga puku, kad nije čorav i sluga čoravome ili budalastom i opakome!

Iz trogirske Zagore. Čovjek se krsti i desnom i lijevom, gledajući, kako doljeću sada u Zagoru trogirski skakavci. Kožije neprestano gori i doli, danu i noću. Više ti ugledasmo i gledamo ovih dana obćinskih poslanika, nego kroz svih trideset godina što se davasmo sliepog Ivčevića, da nas onako zastupa. Poslali nam nešto dječurlije; nekoga šugavca Karkaru, koji se pričio, da piše u notara, da je on kod njega puno toga čuo i naučio kako *demokrat* rade za mali puk, pa da bi sada i Ivčević s demokratima i sada će biti dobro, jer će ga demokrati goniti napried, da više radi, a osobito da popima i fratrima ne daje narodu redovinu. Sve što bi taj Karkara tako medeno govorio, to bi mu potvrdjivao mljeskajući jezikom suhojavni drug, koji se je kao fičirčić kočio i šepurio pred seljaciama veliči, da je neput Ivčevića, da ih može uvjeriti, kako će dobiti sve što im bude od potrebe samo, da za njega glasuju. Sa poštenoga praga svojih potleušica znali su razboriti Zagorci na svoj način pozdraviti ove dretine i dali im *pašaporat* za Trogir poručujući onima na obćini, da su mogli uštediti one puste novce, što troše za kočije i ljude, koji se mažu i ližu sada oko nevoljnoga i zapuštenoga Zagorca. Zar nije bilo bolje taj novac prištediti, pa urediti koji put ili lokvu u Zapor?

Izborni škropljenje u Trogiru. Mržnja i ništa drugo nego mržnja na osobe, koje se opiru izboru dra. Ivčevića potakla je obćinsku upravu ili samoga načelnika, da ih muči, da im smeta, da im šteti. Gradski su pometaći počeli, što nisu do sada običavali ni u najvećoj pasjoj ljetnoj sparini, polievati obalu od rane zore do sunca, a tako i poslie podne. A polievaju baš ondje, gdje dva trgovca suše buhač. Ova dvojica otvoreni su protivnici izboru dra. Ivčevića. Ovakovo osvetljivo ponašanje obćine zgodilo je u mjestu sve nepristrane i dobromisleće. Čujemo, da se oni na obćini izvinjavaju i opravdavaju, kako moraju to mjesto na obali škropiti radi higijene i da prašinu ne goni vjetar u školu. Kako su smiešni, da ne rećemo zlobni! Škropljenje obale je higijenično, a kako zaboraviše(?) poškopriti onaj prostor iza obćine, kojega su uvijek škropili. Sjevernu stranu od Travarice ne poškopriše, jer od tamo nema pogibelji okuženja, budući suhi buhač jedan naprednjak i dvojica, koji su izjavili, da se ne pačaju u izbore, da će biti pasivni. Radi toga ih se ne uznemiruje. Ne bi li radije pogledali i poškopili gradske ulice, da ne bude onoga smrada osobito ovih dana, kada je celo obćinsko više i niže osoblje u pravoj ognjici, koja bi jednako potrebovala škropljenja mnogo više, nego li prašina pred školom, koja za tihih ljetnih dana ne diže se s tleha. Koliko pak štete radi toga polievanja osjetio je nevoljni seljak, koji je morao za manju cijenu prodati buhač, dosta se govori s ogrorčenjem osudjivajući s pravom to osvetljivo izborno škropljenje, koje će se istim osvetljivcima osvetiti.

Tko radi za Ivčevića i zašto?

- 1.) Obćina drniška sa Skelinom na čelu, jer im je obć. kasa bila zapućena, a suviše jer Skelinu obećan zajam od Vjersijskog Zavoda.
  - 2.) Tonci Difično, faktični drniški načelnik, talijanaš i svojta. Ivčević, koji mu je izposlovao kod Vlade raznih lepih stvari, kao n. pr. diligenza, poštu, vratil itd.
  - 3.) Braća Medini, jedan sudac a drugi odvj. kand., jedina pojava u sudackoj štuci u Dalmaciji, ali tako shvaljiva; i očeći servi umilissimi dinastije Čingrija, jer uzgojeni na štipendijama obć. dubrovačke, i jer imadu jednog brata na zemal. Odboru.
  - 4.) Filip Marušić obć. liečnik u Drnišu, poznati smušenjak, čovjek koji ne drži ni do uvjerenja, ni do načela.
  - 5.) Učitelji Dogan i Drezga, ljudi kova Marušićeva, u ostalom pokorne sluge Machieda od Zemal. Odbora.
  - 6.) Nekoliko drugih korišača i befelaša.
- Sjajna skupština na Unešiću.** Jučer dne 11 lipnja skupština na Unešiću posjećena od

na najmanje 1200 izbornika; protivnici, koji su takodjer na Unešiću ali pod vedrim nebom bili sazvali javnu skupštinu, nisu se niti prikazali osim što je bikar Mate Kulušić, desna ruka talijana pl. Difično, iz vlaka brže bolje potajno šmignuo su tri individua, a kad ga masa ugledala na jedno 200—300 koračaja od puste vike, zviždanja, trumbetanja, pao nićne na zemlju te šešiorom u ruci te skoro plaćuci oglasio se pitanjem: „Šta ćete ljudi više od mene, ta eva me doli“ pa se digao i sa svojom četom bježe što ga noge nose.

Naša je Zagora najduževljenije za Krstelja i to se vidilo i jučer: Živio dr. Krstelj, živila stranka prava, živio Prodan, doli Ivčević, doli silnik i nametnik, takovim poklicima ni kraja, ni konca, izmjenjući ih sa: živili dični Franjević, živila braća Grubišića, Nakići itd.

Laži kod utvaraša, po novinama kojih reklo bi se da je sve njihovo doseglo su vrhunac, dočim je očito sve protivno.

Nek javnost znade i ovu: prošle godine na 28 Augusta, nakon revizije obćine, Ivčević dao uredovnim pečatom Zem. Odbora započeti obćinsku blagajnu, a znate kada je dao odpećati? Na dva, tri dana prije njegova dolaska u Drniš, kad je imao živ da prisustvuje svom sprovodu. I to su Vam moralna (!) sredstva agitacije!

Naš vredni načelnik dao obćelodaniti proglašen na svoj (!) narod, pozivajući ga da glasuje za dra. Ivčevića; taj Vam je proglašen sastavljen od nekoliko pustih laži i od nekoliko obećanja, kojima drniška krajina, koja je napokon progledala, ne će doisto nasjesti, jer taj proglašen smatra već sada kao glas očajnika. Živio dr. Krstelj!

Vitežtva pučke gospode. Sinj, 12 lipnja. Loše sluge goreg gospodarar ili bolje cetinski govornici, koji su za sretne Pašine strahovalade od čobana za paše izašli, kao da su pohmanitali. Jedni idu po selim sa svojim trgovačkim knjižicama, pa traže od dužnika ili glasovnicu ili podmiru duga; drugi rade sudbene petije; treći, kad im seljani dodju u dućan da kupe živeža; traže glasovnicu i bez ove neće, da dadu novo za gotovo.

Neki Bego iz Šibenika brzojavio Grizogonovoj veličini o Dulibičevom porazu i pobjedi matoroga kapetana. Veselju ni kraja ni konca: razletjeli se napredni bašbozinci na sve četiri strane Cetine, da javu veselu viest čitavoj „ovoj zarobljenoj krajini“

Sladki Masovčić s automobilom juri bez prestanka i s rukom u zraku pokazuje nakakov smotčić izbornih glasovnica. Sviet se smije i pozdravlja ga zaslužnim prezirom. Sama njegova debela koža more podnieti sve izraze i izljeve ogorčene narodne duše.

Djed mu, oslonjen o štap, pravi neobični reklam, vičući, da takova zeta nema u cijeloj Dalmaciji. Ljudi se u čudu gledaju i misle, da mu se je — Bože šćuđav — prevrnuo.

Toma pripovjeda, da će opet potres, ako Masovčić ne izadje, pa za to, da bi se imala držati civilna procesija na Božji dan, a procesiju, da bi imao predvoditi sami prorok maloga puka sa slinom svojih spilitkih sljedbenika. Pošto se Toma razumi izvanredno u potresne pojave, unapredni se sviet uzkomesao i traži, da se Tomino mnijenje usvoji, pa da dodje veliki Smodlak.

Medjutim narod je oduševljen. Naši pravci uvijek prolaze u pravom triumfu. Svugdje se ori „živila stranka prava, živio dr. Sesardić“.

Ala će biti na devetnaest dugih nosova!

Na izpravak načelnika iz Trogira došli smo sljedeći protuizpravak. Podpisani i podkrižani izjavljuju, da one globe udarene — koje su tiskane u broju 544 od 17 svibnja tek. god. „Hrvatske Rieči“, jesu istinite.

Prgomet 12 lipnja 1911. Ante Drežančić p. Paške, † Nikola Džolić p. Petra, † Mate Miždak p. Ivana, † Mijo Miždak p. Ivana, † Ivan Golović, † Mijo Džolić p. Bože, Božo Džolić Mijin svjedok križa, Ante Drežančić p. Paške svjedok križa.

Sakupljanje glasovnica u Trogiru i okolici. Čega se više neće uhvatiti pomaknuta čeljad na obćini? Tjeraju i gone sluge i sve moguće bazariote i galiote po kućam u gradu i okolici, neke mame od lakovjernih i neupućenih varkom, mitom i prevarom izborne glasovnice sa legitimacijam. Pripoviedaju seljaci kako im ti galioti u gluho doba noć klapaju na vrata i pitaju mandat, što ga je poštar za izbore donio, neka ga predađu obćini, jer da je pogriješeno, da će im ga obćina popraviti i da će im se predati na dan izbora. Uvjerjavaj nas, da četju tih bazariota i galiota predvođe nota bene! obćinski čauš, koji je dobio torbu za glasovnice i turistički štap za kamenje (jer je slab u nogama), pa neki sluge iz konobe i dućana načelnika Madirazze i onda po koji glavlar i lugar iz dotičnih odlomaka. Ide sve kao

po loju! Smijuckaju se noseći glasovnice, što ih je poglavarstvo po pošti seljacima poslalo, na popravarak k starome patriarhi u obćinski ured, da ih on popravlja do dana izbora. Ali stari neće da za popravke niti čuje, jer smišlja i pomišlja u sadašnjoj strogosti izbornog vođenja, ne bi li se dala izvesti kojagod bosolotska igra oko limene žare. Tko zna, da mjesto lisice ne istjeraju vuka!

Obmamljivanje i bezobraznost. U proglašen na narod nazivata trogirska obćina dugu kobasicu, u kojoj da narod vidi, što je sve uređeno u gradu i okolici zaslugom njegovim i Ivčevića kroz celo razdobje njegovoga zastupnikovanju. Ovaj proglašen dielio se je narodu u gradu i po selima. Opazili smo, da je mnogima onomadne na pazaru taj lancun od papira dobro došao, jer su zamotalvi sir, trešnje i druge pokusurice. Neki su ga sa zanimanjem čitali i dodavali svoje opazke. A bilo je svakakvih opazaka i pripadanja. Jedan Drvenčanin s Okučaninom čitajući reče: „Pa da ne lažu! Oni su nam nagradili kuću za župnika i potrošili 18.000 K.? A što smo mi seljaci radili? Nisu potrošili svoga šoldat!“ Slično je govorio: Okučanin, koji se je uprav naljutio, kad je čitao da su im ustrojili školu u Okrugui oni od obćine i usklikne: „Po diviču! Pa da nam je Ivčević da školu! A ne uči li nas šit naš Don Luj u bratskoj kući? On je naš meštar!“ Propitali smo se dobro o sagradjenim putevima i o potročima za iste, te o čatrnjam i drugim radnjama, koje su izvedene bez ikakva utjecaja i zauzimanja Ivčevića i obćine, već nastojanjem drugih ljubitelja naroda, koje ćemo drugom zgodom izniet, kao i dokaze koje najviše doprinio za sagradjenje puteva pri kojima je obćina potrošila koji kilogram praha ili nekoliko sprta zemlje. Čekamo samo zgodu! Do vidjenja!

Zanimiva notica. Doznajemo iz pouzdana izvora, da se je u Trogiru pred nekim svećenicima izrazio Opat Sentinella, kako je prev. Nadbiskup Pulitiš kazao dru. Ivčeviću, (kad se je ovaj prošlih dana bio kod njega prizitui na protivnost svećenstva) da ga svećenstvo nepravedno mrazi pred narodom, te da može mirne duše glasovati za njega svaki svećenik. Ovu izjavu prev. Nadbiskupa svećenstvo trogirске okolice ne smatra vjerjatnom, jer se ne podudara sa poznatim odlučnim korakom istoga proti proglašen nar-demokratskom, na temelju kojega dra. Ivčević kandidira. S toga se je svećenstvo obratilo prev. Metropolitu, da blagohotno izvoli dati malo svietla tvoj novosti, koji iznenadjuje i biva zanimiva.

Izmišljotine. Javlja nam prijatelj iz Trogira, da tamo fuzionaš rogobore i mrljavu sada proti pravašima, ako ih vide progovoriti sa autonomnašima. Predbacuju im, da su se potaljancili, da se družu s neprijateljima hrvatstva. A gdje je fuzionašima hrvatstvo? Gdje im je hrvatski ponos? Ubili su ga u sebi i u jednom narodu! Oni će govoriti o rodoljubstvu, koji su pokrali svaki osjećaj pravog i iskrenog rodoljubstva? Oni imaju srca predbacivati ikomu u onom, što su davno već potlačili izčupavši iz srca naroda! Da, da njih vode sada samo kulturna načela, pa eto baš radi tih kulturnih načela družu se u Trogiru pravaši sa autonomnašima. Jesmo li sada na čistu zagrijena braćo! Trebate li još što god, da se ne skandilizirate u vašem kristalnom rodoljubstvu!

Ludo veselje pretvoreno u svetogrdje. Na dan izbora u večer, Pendul skupio svoje u „Kolo“. Pričajući o njihovoj pobjedi, željno je očekivao brzojav iz Skradina i izpadak izbora na drugom biralištu u Šibeniku. U opijenom političkom stanju doleti jedan u „Kolo“ i javi, da je pobjeda njihova. Tu se grle, tu se ljube, kroz prozore skaču, bengali se užuju. Veselje neopisivo. Kad od jednom zaslave zvona na zvoniku Sv. Ivana. U političkom pijanstvu nisu izpočetka razumjeli, ali od jednom spopaše ih mrtvačka travica i ono ludo veselje preobrati se u svetogrdje. Tu se pljuje napram nebu, Boga se psuje, rogovi se peče, Sv. Antuna obasiplje se najsratomnijim riečima itd., tako da je to zgodilo mnoge dobre duše, te se odeličeše. Ostadoše da ovom svetogrdju kumuju farizejci Rossini, Rajević i glasoviti Ante Ticulin. Iz ponora u ponor!

Terorizam. „Narodni List“ i „Jedinstvo“, neznaajući kako opravdati sramotni svoj poraz u Šibeniku, vele da je vladao na dan izbora terorizam. Na ovu gnjusnu podvolu ne bi se ni osvrnuli, kad ne bi bila po sriedi ona: reci mi, prije nego ti rečem. U svim izborništvima bile su komisije ili vladine ili demokratske. Na izborništvima u Šibeniku vladao je terorizam demokratsko-bezvjerskih golobradih momčuljaka, u Zlarinu kupovalo se i prodavalo po miloj volji, a tako i u Tiesnu. U Skradinu teroriziralo se je do mile volje i ljude potvarvalo u avliju kod blago. A na biralištu u Vrpolju pazarilo se ko na sajmu Velike Gospe.

Ako je bilo terorizma, to je bio na njihovoj strani, ako je bilo kupovanja, prietnje i mitu, to je opet bilo na njihovoj strani. Da pako svega ovoga bilo nije, propali Duboković ne bi bilo dobio niti 100 glasova od svjestnog puka šibenskog kotara. U Tiesnome je pak terorizam sa strane protivnika bio očit, a podpomogan od službenog aparata. To ćemo još bolje osvetliti.

Izbori na otocima. Kako se pravaški kandidat nije ni maknuo po kotaru, izborna borba veoma mlohava te je Tresić ponovno izabran. Vajni Otoci!

Naša većina. Sramotni svoj poraz lupeži tudjega poštenja hoće da opravdavaju tim, da je na gradskim biralištima, bila njihova većina. Ovu sramotnu, ovu nepoštenu izmišljotinu mi hoćemo da pobijemo dokazima:

Na I. gradskom biralištu naš kandidat dr. Dulibić dobio je 572 glasa a na drugom 723, dok njihov na prvom 434, a na drugom 479 glasova. Dr. Dulibić dakle dobio je na biralištima u gradu Šibeniku 1295 glasova, a Duboković 913, te po tome dr. Dulibić je dobio 382 glasa većine. A ta većina bila bi bez sumnje dvostruka, da su naši ljudi posvetili listinama više pažnje. U obćini šibenskoj Dulibić je dobio 1042 glasa većine.

Divni dolazak; mučenja, uapšenja; sjajna pobjeda; poraz obćine Tiesna. Iz obćine Tiesnanske. Eto, osvanuo 13 lipnja. Kao tri velike vojske sastali se izbornici Murtera—Betine—Zlosela sa svojom braćom Jezeranima i Tribokuncjima sastali se na izborištu u Tiesnomu.

Betina i Murter došli sa svojim brodovima okićenim trobojama; Zlosela sa Putičanjcima pješke pod milom hrvatskom zastavom: vjere časti i rada. Svakom izborniku vijala se trobojna vrpca, ali — kako je tko do Tiesna došao tako je morao skinuti sa grudi taj mili simbol narodnosti, pa čak i barjaktari moradoše zakloniti zastave, jer „Gromovnici“ (slabi pučatelji) Tiesna, ti tobožnji hrvati, tako naredi, pače i klicali „Dolje zastava“.

Počele izbore u 8 sati. Palo je poverljivo, jer se neki demokrat-narodnjak-šarenjak Kaleb nepriказao, misleći da će to bolje biti njihovoj nepoštenoj radbi; prevrtili se u račun, jer su pravaši predvidjeli tu njihovu igru, te izabrali dva pouzdanika, koja su po pravu i dužnosti, prisustvovala celom izbornom činu, premda su neuka obćinska gospoda iziskivala da se pouzdanici odeliče.

Izborni povjerenik g. Filaus, čovjek ništa praktičan, nećuveno zavljučio se izborima, na način da bi po 60 izbornika opremljeno na sat, tako da su se izbornici, kojih je bilo 1221 tek opremili u 2 sata po ponoći. I to je bilo računano! Mislio se je da će se biraći Murtera—Betine i Zlosela povratiti pri večer kući bez glasovanja. Ta okolnost dobro potvrdjuju i rieči izbornog komesara g. Filausa koji je kazao u 7 sati po podne biraču Bausu Frani p. Mate: „Ala, da hoće kriša, pak da Murterinici i Betinjanci odu kući.“ Kad se je vidjelo da biraći neuzmiču, počelo se je prijetnjama da će biti kriš itd. a te su prietnje bile javne i glasne, da ih je mogao dobro čuti (ako nije gluhi) g. žandar Šarić a i g. žandar Milaković (budući svojista famoznog Kaleb). Pravaši nisu imali gdje da zaklone glavu, bili su pušteni na milost i nemilost nekim divljacima Tiesna.

Zahvaliti je trieznosti pravaša da nije došlo do krvi. Podkupljivanje birača sa strane Mazzurinih nije bilo ni kraja ni konca a njihov „cambialavate glasova“ nalazio se je u hrvatskoj čitavjeti t. z. „Skup.“ (skupo su i plaćali svaki glas). Tu je morala posredovati žandarmerija, prodioti u prostorje tog društva, gdje se ustanovilo da su onaj čas trojici bile prokriomčarane cedulje. Sramota, golotinja.

A tko bi nabrojio sva nepoštena djela Tiesnanske gospode?! Laćali su se sredstava kojih bi se i zločinac stidio. Teško ih je duševno fotografirati, ali ipak najbolje su im autofotografije, oni gadni panfili koji su bili tiskani u nepoznatju tiskari i u tamno doba noći (po lupežku) priljepljeni po ulicam Tiesna, a u kojima se je napadalo sve što je rodoljubna i plemenita.

Preporučiti nam je uz put starijoj vlasti da drugi put kad bira povjerenike izborništa nek traži ljude vješte i razborite, a ne ljude nevješte. Bio je uapšen uzor čovjek, alean značajnika, iznemogli i vredni starac g. Špiro Markov a samo za to što je nehotice pri odlasku iz Murtera u Zabuni uzgao legitimaciju svog sina, a sin njegovu. Zaludu je starac mogao da mu se pozove sin, koji je čekao kad će mu doći red da glasuje, zaludu su interverirale najodličnije osobe nek barem iznemogao starac pričeka tu dok mu sin dođe glasovati, zaludu je bilo sve — g. Filaus ipak ga je dao uapšiti i u sudbene tamnice odvesti. Ob ovoj stvari

g. Markova ovdje stavljam tačku, jer će se ovo našije rješiti drugim putem.

Kada su Tješnjanska gospođa vidjela da pravaše neplaši ni kiša, koja je počela padati, ni žedja (jer im nitko nije htio prodati pića), tad su jandnici priredili netko demonstraciju kličući „Dolje popovi!“ „Dolje koritaši!“ (to su neznanice u neznanju sami sebi dobacivali) itd. a uz to bacale se i kamenjem. Jedan kamen, koji je bio namijenjen jednom svećeniku, udari nekog, do njega nalazećeg se seljana, a kad se je svećenik pritužio žandar **Sariću** rekao je ovaj: „Biti će to koje djete bacilo“.

Svršila su i ta mučenja, pobjedila je pravda i istina. U svoj občini Tješnjanskoj, cijela občinska uprava uz svu svoju agilitaciju tožkom je mukom nakuckala mršavih 378 glasova za svog Dubokovića, a mi pravaši uz sve muke, patnje, nevolje prijete i zastrašivanja sa strane občinskih gromopucatelja, predali smo 834 glasa za našeg dr. Dulibića. Na glas pobjede zavjdale je neopisivo narodno oduševljenje. Sinoć su u vatri gorjela 3 obližnja mjesta: Betina—Murtera i Ztosela, pozdravljajući užitom vjernicu pobjede. Božica je pravde te večeri prešla preko Tiesna i doviknula: Mane Tekel Pares.

Iz Oklaja javljaju, da su tamo jučer bili stigli načelnik drniški Skelin i obč. liečnik Dr. Marušić da rade za Ivčevića, ali su pred ogromnim narodom morali odmagliti iz Promina u 1 sat po ponoći i to uz asistenciju trojice brozjavno pozvanih oružnika iz Driša. Nije pivo po što je prije bilo.

Iz grada i okolice.

Lična viest. Danas je prispio u naš grad u zvaničnom poslu presv. gosp. Antun vitez Ströll, pokraj školski nadzornik. Čujemo, da je došao radi usavršavajućeg tečaja, što se novom škol. godinom imade da zavede kod naše ženske gradjansk škole.

Rogoznica je sinoć pivala u veselju i slavlju. Boravio je tamo g. načelnik Dr. Krstelj na prolasku u svoj izborni kotar. Cijela Rogoznica bila u rasvjetli, tamburaši koncertirali, trobojnice svukle izvještene, a poklicima Dr. Krstelju, Dr. Dulibiću i stranac prava nije bilo kraja do kasne noći.

Izborno slavlje. Na 14 t. mj. u večer proslavljena je ovdje pravaška pobjeda od 13. o. mj. na najsvečaniji i najradostniji način. Po gradu i predgrađima kitile su kuću trobojnice i trobojni sagovi, na našim društvima, na obćini, na Šubićevcu vijala se ponosno trobojnica naša.

U večer od 7 do 8 sati sakupilo se pred našim „Sokolom“ sila našeg svijeta i naših izbornika, te je nepregledno mnoštvo od 3500 duša, predvođeno „Šibenskom Glazbom“ krenulo gradom, pazarom, poljanom, obalom pa glavnom ulicom natrag do Sokolane. Pred povorkom stupao je objubljeni zastupnik dr. Dulibić, zaslužni načelnik dr. Ivo Krstelj i svi naši vidjenji pristaše, te su svukud putem bili burno, oduševljeno pozdravljeni i obasipani cviećem. Patriotskim poklicima nije bilo kraja ni konca, a nad svima grmili su poklici: Živila stranka prava! „Živio dr. Ante Dulibić!“ „Živio dr. Ivo Krstelj!“ Oko 9 ure povorka se našla na okupu pred Sokolanom, a malo zatim sa prozora iste dr. Dulibić pozdravi sve prisutne i zahvali Šibeniku i kotaru šibenske na junačkom držanju i na sjajnoj pobjedi kod izbora, kojom su protivnicima sasute u grlo sve one puste laži, kojima su se služili, da zavaravaju javnost i birače. Završi poklikom „Živio hrvatski Šibenik!“ na što iz tisuće grla zaori „Živio dr. Ante Dulibić!“ U „Sokolu“ se za tim još pjevalo i kicalo dugo, a povorka se razila onako mirno, kao što je dostojanstveno i zanosno stupala za svojim miljenicima.

Izborna statistika u ovom izbornom sreću ne će biti na odmet. God. 1917 u prvom izboru Dr. Dulibić dobio je 3298, dr. Iljadica 2440 a Stojić 1036 glasova. U užem izboru izabran je Dr. Dulibić za 3798 protiv Iljadici, koji je dobio 18 glasova.

Na 13. ovog mj. kod izbora dobio je Dr. Dulibić 4651 glas, Duboković 3444, Lu-

bin 139, a Dorbić 34 glasa. Brojke ovdje najglasnije govore o napredku i snazi stranke prava u krajini šibenskoj. U samom Šibeniku Dr. Dulibić imao je blizu 400 glasova većine, a u občini šibenskoj 1042 glasa većine.

Telefonska služba još uvijek da je povoda prigovorima. I prekinso za požara u kući g. M. Stojića kod sv. Frane bio je telefonski saobraćaj otegočen, pače spriječen, jer se sa centrale nije odmah mogao dobiti odgovor. Ovome bi se moralo već jednom do-skočiti.

Dogon blaga na bosanske pašnjake, kako javismo, dozvoljen je, ali uz uvjet da stranka mora imat sobom svjedočbu u kojoj mora biti navedeno da je občina poriekla blaga prosta od pošasti. Ovu odredbu treba svakako odmah izpraviti u mislu, da u svjedočbi bude navedeno da je mjesto (odlomak) poriekla prosto od pošasti, jer se zna da su naše obćine velike, prostrane, osobito pak zagorske, te da prama tomu narodu može bit od velike štete, ako se traži u svjedočbama potvrda da je cijela občina prosta od pošasti. Glede ovoga naša se je občina već obratila Namjestništvu.

Požar. Dne 15. t. mj. u 9 sati večer pojavila se vatra u kući gosp. Marka Stojića pok. lve, kod sv. Frane.

Čim je dojavljeno, vatrogasci kroz malo časaka bili su na mjestu, te su odmah preduzeli radnju izolacije i gasenja, radili su sa 4 mlaza vode.

Vatra se ukazala opasnom ne samo za istu kuću, već i za obližnja, a još više što je bilo nešto vjetra.

Došlo je u pomoć i vojništvo ratne mornarice i naši domobranci te su radili na štrcaljkam sve do svršetka požara, koji je bio lokaliziran do 11 i po sati noći.

Vatra je uništila samo krov dotične kuće, dočim je voda pokvarila sve štrapanje i ašite koji su bili pred malo dana na novo uređjeni.

U kući nije stanovao nitko, jer je ista u pregradnji. Uzrok vatre nije poznat. Kuća je osigurana kod Društva „Fenice Austriaca“. Štete po prilici bit će od 5 do 6000 hiljada kruna. Jučer dne 16. t. mj. oko 4 sata po podne takodjer bi javljeno, da se je pojavila vatra u kući Vice Matkovića. Vatrogasci, koji su se običajno nalazili u gasilani, odmah dotrčali te uspjeli ugasiti bez uzbuze. Šteta je neznatna.

Često se događa da se radi neredovitog hodjenja na hranu izazove dizejanje u grudima i srdačnu bolest. 1/2 čaše naranarave Franje Josipa gorke vode, dnevno je uzimljući po naputku, potiče trajno kolanje krvi u zeludcu i umiruje iste. „Franje Fosipa“ voda piše glasoviti bečki liečnik za živce prof. Krafftling a dobar uspjeh imati će, te željno djelovanje dolazi već u tok malo satova kasnije. — Dobiva se u ljekarnama i drogarijama.

Otvoreno pismo

Gospodinu Šimi Čoriću načelniku obćine Prominske.

Žalostne prilike, koje vladaju u našoj občini, i kojima ste Vi uzročni, sila nas, da uzmemo pero u ruke. Naša je občina od svoga postanka pravaška, pa takovom se je izicala kroz sve vrijeme i u svim prigodama, držeći visoko barjak neumloga Ante Starčevića. Takov ste sve do jučer bili i Vi gospodine načelnice; te ste uvijek isticali svoje pravaštvo, prisustvovali pravaškim skupštinam, ili ih brozjavno pozdravljali. Pa što je reći, da ste kroz noć okrenuli kabanicu, te se stavili u borbu protiv našem pravaškom kandidatu dr. I. Krstelju? Koji je uzrok toj nagloj promjeni? Ili zar dr. Ivčević ima tako magičnu moć, da može s Vama okretati po miloj volji? Tko Vas je uoblastio, da u ime obćine pošaljete utvaraškom sastanku u Splitu brozjavno pristajanje za kandidaturu dra. Ivčevića? Koga ste u toli važnoj stvari zvali na dogovor? Ili zar mi nismo tvoji drugovi, koje je narod izabrao, da odlučujemo u svim obćinskim poslovima? Zar mi sva četvorica obćinskih prisjednika i većina podpi-sanih i podržanih viećnika samo po forma

u obćini sjedimo, a Vi da svu samovlast držite u svojim rukama? Ne samo, nego nedoličnim načinom Vi se borite proti nama; te Vaši mame-luču dižu svetogrdnu ruku i blatom obliepljuju sveti znak hrvatske troboje na obćinskoj zgradi; dapače pozivljete i političku Vlas, da uslobed krivih informacija oružničkom rukom kida trobojne plakate sa obćinske zgrade. Dosta je već toga! Dalje trpiti ne možemo! Nije ovo prvi put, da nas Vi ignorujete, da nas nikad na dogovor ne pozivljete; da radite sve što je Vas volja bez našega znanja i pristajanja! Ali čaša je puna, dalje nećemo! Danas, kad ste dirnuli u naša najsvejetja čuvstva, kad ste krenuli u čisti karakter — naše pravaške obćine, mi ovim putem javno izjavljujemo, da u takovu osobu ne možemo više imati povjerenja i pouzdanja; a to ćete najbolje razabrati na prvij sjednici obćinskoga vieća.

Okraj, dne 10. lipnja 1911.
Ante Čorić prisjednik, Stipe Knežević prisjednik, Luka Škvorlj obč. prisjednik, Josip Ilica obč. prisjednik, fra. Vjekoslav Jurenović obč. viećnik, Paško Bandalo obč. viećnik, Ivan Bandalo obč. viećnik, Ante Validičić Antin obč. viećnik, † Jole Duančić obč. viećnik, Ante Jurčić obč. viećnik, Mate Duaničić obč. viećnik, † Pavao Stanko obč. viećnik, † Džapo Josip p. Vranje obč. viećnik, Džapo Josip Stipanov obč. viećnik, Dujčić Josip obč. viećnik, † Sičić Mate obč. viećnik, † Sarić Jure obč. viećnik, † Čulina Paškaj obč. viećnik, † Perić Toma obč. viećnik, Dogan Plip obč. viećnik, Ante Validičić p. Mate obč. viećnik, † Parać Joso obč. viećnik, † Pokrovac Ivan obč. viećnik.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, i izdavalatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Javna zahvala.

Prigodom nesreće, koja nas je zadesila smrću našeg nikad nezaboravnog

JAKOVA BUKIĆA,

od velike utjehe bilo nam je saučešće znana i prijatelja, te svima ovim putem izričemo našu harnost i blagodaruošt.

Osobita hvala neka je Preč. i Prep. monsio. Don Vici kan. Karadjoli i M. P. O. Augustinu Negovečiču, koji su za vrijeme duge pokojnikove bolesti spremali ga oćin-skom i bratskom strpljivošću za bolji život. Hvala Veleuč. gospodinu Dr. Dujmu Caci, koji je sve sile uložio, da ga otme nezibježivoj smrti.

Hvala uglednom „Robotničkom društvu“ na sudjelovanju pri sprovodu, a napokon i svim onim, koji su ovom prigodom bud kojim načinom sudjelovali da počaste uspomenu milog pokojnika.

Šibenik, 17. lipnja 1911.

Don Krste kanonik, Bukić brat, za sebe i svu rodbinu.

VELIKA ZLATARIJA

GI PLANCIC

Vis-STARIGRAD-Valuluka

Bogalo snabdjevena podružnica - Šibenik.

PRODAJEM SVAKOVRSNIH KOŽA NA MALO I VELIKO. PRIMAJU SE I PISMENE NARUČBE IZ VANA UZ POUZEĆE, A POZNATIM I :: BEZ POUZEĆA DO IZMINUĆA UTANAČENOG ROKA IZPLATE. ::

MADEM VELIKU ZALIHU GOTOVIH CIPELA I RADIONICU SVAKOVRSNE OBUĆE I OPAKANA. IZRADJUJE SE BRZO I TAČNO PO NAJFINIJEM I NAJMODERNIJEM SISTEMU. PODPISANI SE OSOBITO PREPORUČUJE GG. ČINOVNICIMA, C. KRALLI, VOJNICHTVU, ORUŽNICIMA I FINANCIJAL. STRAŽARIMA. PRODAJE SE TAKODJER I NA MJESEČNE OBROKE.

AUGUST ŽIGON — ŠIBENIK

Nudi se u manjoj i većoj količini bukovi, jasenovih, stupaca gobelja i palaca jačine po želji, za konjska i volovska kola. Upitati kod „Hrv. Rieči“.

Traži se kuća

sa vrtom u okolici Šibenika na moru! Kupuje se uz gotovinu. Obratiti ponude na Uredništvo.

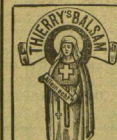
Prodava se

100 bala dobra siena i jedan solidan i elegantan karocin. Upitati se u uredništvu.

Ljekarnik

A. Thierry-a Balsam

Samo pravi sa zaštićenim znakom zelenom opatkom. Zak. zaštićeno.

Svako krivotvorenje, odužanje izprodaje drugih balsama sa sličnim ličnim znakovima bit će sudbom proglašeno i najstrože kažnjeno. Od nepogrešiva liekovitog uspjeha u bolestima dišnih organa, kašlja, bljavaju, promuklosti, kataru u grlu, bolovima prsiju i bolovima u leđima, osobito u influenci, bolovima želudca, upali dšigerice i slično, pomažnjanih teška slabij probavi, zatvoru, zubobolji i bolestima ustiju, tiganju ulca, općini, krasti i t. d. — 122 li 61 ili i cijela spec. lista K. 5.

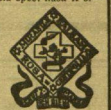
LIJEKARNIKA

A. THIERRY-a

samo prava

STOLISNA

MAST,

pouzdan i siguran uspjeh kod rana, prišteva, ozleđa, oteklina, odstranjeje iz liela sve strane tvari, te većinom pošteđuje bolne operacije. Ličici ima kako stare rane itd. 2 kutije stoje K 2/60

Glavni izvoz: Cijekarna K Angjelu čuvaru Adolfa Thierry-a u Pregradji, Hrvatska.

Dobiva se ukoro u svim ljekarnama, na veliko a svim medicinskim i drogarjaskim trgovinama.

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineških srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.

Svake vrsti rezbarije u kojoj mu dragi kovini.

Bogati ilustrovani olemi. Trgovničke stalne olemi.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Krondorferova alkalička naravna kiselica.

Dobiva se u drogariji V. VUČIĆA, Šibenik

LJEPOTA i UMILJATO LICE postizava se kroz uporabu

AACHENER-THERMALOVOG SAPUNA

koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti

Dobiva se samo kod braće M. V. ŠKUBANJA — ŠIBENIK (Dalmacija).

Cijena jest za komade od I-e vrsti K 2-40
" " " " " II-e " " 1-60

Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1-40
" " " " " IV-e " " —80

PRIJE UPORABE

POSLE UPORABE

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA V. JEDNINE. DE-
VIZE SE PREUZIMAJU NAJULANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE
BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE.
OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-
ZIJA SREĆKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA-BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

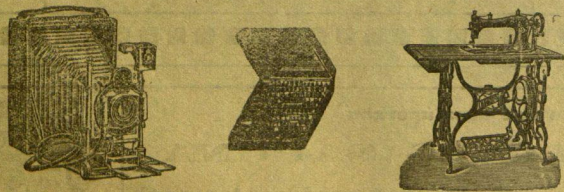
Pomoću najmodernijeg motora
proizvadjaju svake vrsti ovog je-
stiva od najboljeg marsejskog
griza kao i od dobrog i najfinijega
pšeničnoga brašna.

Tvrđka Ivan Šupuk i brat Šibenik

Kužizara i papirnica Ivana Grimani-a - Šibenik

preporuča p. n. obćinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, njemačkih, taljanskih i
francuzkih knjiga, romana, slovnica, rječnika, onda pisanih sprava, trgovačkih knjiga,
uredovnog papira, elegantnih listova za pisma i razglednica. Prima predplate na sve
hrvatske i strane časopise uz originalnu cijenu sa tačnim i brzim dostavljanjem
u kuću — Velika zaliha svakovrstnih teplotjera, cviker-naočala od najbolje vrsti
leća u svim gradacijama.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografskih aparata i svih nužgrednih potrebština. — Preuzimlje naručbe
svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine. — Skladište najboljih i najjeftinijih
šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

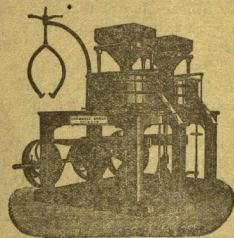
Velika tvornica voštanih svieća na paru Vladimir Kulić - Šibenik

Preporuča svoje proizvode p. n. gg. župnicima, crkovinarstvima
i bratovštinama.

Nagrađena prvorazrednom diplomom i zlatnom medaljom
na rimskoj izložbi poljodjeljstva i obrtnih proizvoda.

Najbolje žitne mlinove,

uljarske strojeve, motore, gospodarske
strojeve u najboljoj izradbi i najjeftinijoj
izvedbi, odgovarajuće svakom tlu, pod-
pune opreme za obrtnička i industrijalna
poduzeća postavlja i prodaje najjeftinije
i najbolje

TEHNIČKA POSLOVNICA EMANUEL I OSKAR KRAUS

TRST, Via San Nicolo 2/c.

Tražite proračune i cjenike badava.

Dopisivanje hrvatski, taljanski, njemački i slovenski.

TVORNICI PAPIRNATIH VREĆICA

- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). -

Tvornica je uređena sa svim potrebnim strojevima
Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama.
Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste.
Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će
imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe.
se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

Za bolestne na želudcu!

Svima, koji prehladom ili prenatranjem želudca, užikom slabe, neprobavljive, prehladne
ili pretople hrane, te neumjerenoku dobiju želudačni katar, grčeve, bolove, tešku probavu i
sluz, preporučamo dobar domaći izkušani lijek:

„Hubert Ulrich'scher Kräuterwein!“

Ovo biljevitno vino je sok dobrih i zdravih biljaka, preparirano sa izvrstnim vinom, te
jača i oživljuje probavni sustav, odstranjuje neprobavu, a pomaže pravilnije zdrave krvi. Upo-
rabom ovoga vina u zgodno doba odstranjuje se želudačne bolesti u zemlji. Simptomi kao:
glavobolja, šćucavica, ljutina, nadutost, sluz, bljivanje, što prate kronične želudačne bolesti,
nakon nekoliko dana liječenja nestaju.

ZATVOR i njegove zle posljedice: smalaksanje, kolika, kucavica srca, bezsanica,
kao što i zgrušanje krvi u džigamicama, hemoroidi, često se izliče brzo sa DR. ULRICHOVIM
biljevnim vinom. — Isto tako i suho blijedo lice, slabokrvnost, oslabljenje, koji su posljedica
zle probave, slabe krvi i neurednosti u džigerici. Pomaže kod slabog apetita, nervozne uzbuđe-
nosti, nerazpoloženja, glavobolje i bezsanice.

Biljevitno vino podiže apetit, pomaže probavu i hranivost, kao što i promjenu ži-
votnog štofa. — Uskoruje pravilnije krvi, umiruje živce i podiže veselje za život. Dokazuju
mnoga priznanja i zahvalna pisma.

Hubert Ulrich'scher Kräuterwein može se dobiti u bocama po K 3— i K 4— u lje-
karnama Šibenika, Skradina, Zadra, Driša, Tiesna, Biograda na moru, Benkovca Knina, Vrtike, Sinja,
Kaštelstarog, Spljeta, te u cijeloj Austro-Ugarskoj.

Čuvajte se patvorenya!

Zahtjevatje izričito:

„Hubert Ulrich'scher Kräuterwein“

Moje biljevitno vino nije nikakva tajna: Njegova sastojina jest: Malaga 450, Vinska žesta 100, Glicerin 100, Crveno
vino 240, Sok od jagoda 150, Sok od trešanja 320, Maska 30, Koromač, anis, helensko, američansko, socijansko i kalmerko
korjenje po 10, pomiješano sve skupa.